

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum debuerit docere solo verbo, vel scripto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ratio, ut scilicet con-
probaret se Deū ex
modo docendi, scri-
bendo in cordibus
hominum, & non in
tabulis materialibus,
iuxta illud Hier. 30.
Ecce, dies veniunt,
&c. & scribam in cor-
dibus eorum, & com-
probaret doctrinam
suam esse doctrinam
spiritus & vitæ, & nō
literæ & mortis. Re-
servatum sibi quippe
Dominus Iesus do-
cēdi modum per in-
ternum lumen gratiæ
tamquam Deo pro-
prium scēs, non de-
bebat scripturæ do-
ctrinam suam crede-
re, quasi scriptura il-
la peritura, doctrina
ita perijisset, quam ip-
se servaturus per in-
ternum est lumen, ut
vivat in æternum.
De inde ex Augusti-
nonandam gentiliū
cōtentionem refert
de scriptis a Chri-
sto, tribus adiunctis
opinionibus. Prima
est ex contentis in li-
bro: quia contraria
sunt Christianæ dūci-
plina. Secunda est, ex
utentibus ipsis libris:
quia non illa q̄ Chri-
stus fecit, facere pos-
sunt. Tertia est ex ri-
tulo: quia ad Paulum,
qui non erat disci-
pulus.

quod ipse non scripserit: quan-
doquidem membra eius id ope-
rata sunt, quod dicant capite
cognoverunt: quicquid enim il-
le de suis factis & dictis nos le-
gere voluit, hoc scribendum il-
lis, tamquam suis manibus im-
peravit.

AD SECUNDVM dicendum, q̄
quia lex vetus in sensibilibus fi-
guris dabatur, ideo etiam conue-
nienter sensibilibus signis scri-
pta fuit: sed doctrina Christi, quæ
est lex spiritus vitæ, scribi debuit
non atramento, sed spiritu Dei vi-
vi, non in tabulis lapideis, sed in
tabulis cordis spiritualibus, ut
Apostolus dicit 2. ad Cor. 3.

AD TERTIVM dicendum, quod
illi qui scripturæ apostolorum
de Christo credere noluerunt,
nec ipsi Christo scribenti cre-
didissent, de quo opinabantur,
quod magicis artibus fecisset
miracula.

QVAESTIO XLIII.

De miraculis a Christo factis in gene-
rali, in quatuor articulos divisa.

DEINDE consideran-
dum est, de miraculis
a Christo factis. Et primo
in generali. Secun-
do, in speciali de singulis mira-
culorum generibus. Tertio, in
particulari, de transfiguratione
ipsius.

CIRCA primum quaritur
quatuor.

¶ Primo, Vtrum Christus debue-
rit miracula facere.

¶ Secundo, Vtrum fecerit ea vir-
tute diuina.

¶ Tertio, In quo tempore ince-
perit miracula facere.

¶ Quarto, Vtrum per miracula
fuerit sufficienter ostensa eius di-
uinitas.

ARTICVLVS PRIMVS.
Vtrum Christus debuerit facere
miracula.

AD PRIMVM sic proceditur,
Videtur, quod Christus mira-
cula facere non debuerit. Fa-
ctum enim Christi uerbo ipsius debuit concordare:
sed ipse dicit Matth. 16. Generatio mala & adul-
tera signum querit, & signum non dabitur ei, nisi
signum Ionæ prophetae, non ergo debuit miracu-
la facere.

¶ 2. Præter. Sicut Christus in secundo aduentu uentur-
us est in virtute magna & maiestate, ut dicit Mat-
th. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secun-
dum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infir-
mitatem: sed operatio miraculorum magis perti-
net ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non
fuit conueniens, quod in primo aduentu miracu-
la faceret.

A 3. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret
per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes
in auctorem fidei & consummatorem lesum sed mi-
racula diminuunt meritum fidei: unde Dominus
Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non
creditis. ergo non uidetur, quod Christus debuerit
miracula facere.

SED CONTRA est, quod ex persona aduersario-
rum dicitur Ioan. 11. Quid facimus, quia hic homo
multa signa facit?

RESPON. Dicendum, quod diuinitus concedi-
tur homini miracula facere propter duo. Primo,
quidem & principaliter, ad confirmandam uerita-
tem, quam aliquis docet: quia enim ea, quæ sunt fi-
dei, humanam rationem excedunt, non possunt per
rationes humanas probari, sed oportet quod pro-
bentur per argumentum diuine uirtutis, ut dum ali-
quis facit opera, quæ solus Deus facere potest, cre-
dantur ea, quæ dicuntur esse a Deo: sicut cum aliq̄s
desert literas anulo regis signatas, creditur ex uolū-
tate regis processisse, quod in illis continetur. Secū-
do, ad ostendendam præsentiam Dei in homine p̄
gratiam Spiritus sancti, ut dum scilicet homo facit
opera Dei, credatur Deus habitare in eo per gratiā.
unde dicitur Gal. 3. Qui tribuit nobis Spiritum san-
ctum, operatur uirtutes in nobis. Vtrumque autem
circa Christum erat hominibus manifestandum,
scilicet quod Deus esset in eo per gratiam, nō ad-
optionis, sed unionis, & quod eius supernaturalis do-
ctrina esset a Deo. & ideo conuenientissimum fuit,
ut miracula faceret. unde ipse dicit Ioan. 10. Si mihi
non uultis credere, operibus credite. Et Io. 5. Opera
quæ dedit mihi pater ut faciam, ipsa sunt quæ testi-
monium perhibent de me.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod hoc quod
dicit Signum nō dabitur ei, nisi signum Ionæ pro-
phetae, intelligendum est, ut Chryl. * dicit, q̄ tunc
non acceperunt tale signum, quale petebant, scili-
cet de celo, non quod nullam signum eis dederit:
uel quia signa faciebat, non propter eos, quos seie-
bat lapideos esse, sed ut alios emendaret. & ideo
non eis, sed alijs illa signa dabantur.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ licet Christus uene-
rit in infirmitate carnis, quod manifestatur per pas-
siones: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat mani-
festandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, q̄ miracula intantum
diminuunt meritum fidei, inquantū per hoc osten-
ditur duritia eorum, qui nolunt credere ea, quæ
scripturis diuinis probantur, nisi per miracula. Et
tamen melius est eis, ut uel per miracula conuer-
tantur ad fidem, quam quod omnino in infidelitate
permaneat: dicitur enim 1. ad Corint. 14. quod
signa data sunt infidelibus, ut scilicet conuertantur
ad fidem.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus fecerit miracula di-
uina uirtute.

AD SECUNDVM sic procedit.
Videtur quod Christus non
fecerit miracula diuina uirtute.
Virtus enim diuina est omnipo-
tens: sed uidetur quod Christus
nō fuerit omnipotēs in miracu-

¶ Super Questionie
quadragesimaterce
articulum secun-
dum.

Titulus clarus.
¶ In corpore
duo sūt. Primo,
respondetur quæ-
sitioni: Christus
fecit miracula
uirtute diuina.
probat: quia uera
miracula sola uir-
tute di-

Homil. 54. in
Mar. ante
med. tom. 3.

2. ad Cor. 14.

3. di. 75. q.
1. art. 3. cor.
& dist. 16. q.
2. art. 3. cor.
& ad 4. &
4. dist. 5. q. 1.
2. 1. & opu.
11. c. 17.

Opus. 6.
7. 8. 9. 10.
11. 12. 13.
14. 15. 16.
17. 18. 19.
20. 21. 22.
23. 24. 25.